

Проект
ЗАКОН УКРАЇНИ
“НАЦІОНАЛЬНА ЛІСОВА ПОЛІТИКА”

Розділ 1. Загальні положення

Стаття 1. Основи національної лісової політики

Лісова політика України, що представлена в цьому Законі:

враховує,

що в другій половині двадцятого століття екологізація суспільного розвитку стала об’єктивною необхідністю. Деградація довкілля, викликана антропогенною діяльністю, стала настільки загрозливою для теперішнього і майбутнього поколінь, що світовій спільноті і національним урядам необхідно терміново розробляти превентивні заходи з метою попередження руйнівних наслідків глобальних екологічних змін та адаптації до них;

керується

статтею 13 Конституції України, якою визначено, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об’єктами права власності Українського народу.

визнає,

що разом з терміновими превентивними заходами, спрямованими на оздоровлення довкілля, необхідно забезпечити сталий розвиток усіх сфер суспільної діяльності. Пріоритет сталого ведення лісового господарства зумовлюється набуттям значення лісів питання національної безпеки людини і громадянина, суспільства і держави;

що складні проблеми сталого розвитку, особливо ті, що стосуються стійкості екосистем, є транскордонними, а їх вирішення потребує спільних зусиль світової спільноти.

Стаття 2. Мета національної лісової політики

Метою національної лісової політики є визначення принципів, інструментів та механізмів формування й реалізації державної політики у сфері лісового господарства на засадах сталого розвитку.

Стаття 3. Принципи національної лісової політики

Національна лісова політика базується на таких принципах:

- ◆ стале ведення лісового господарства;
- ◆ державна підтримка лісового господарства;
- ◆ єдність лісової політики на території держави із регіональною диференціацією залежно від економічних, екологічних та соціальних умов;
- ◆ справедлива лісова політика щодо лісів різних форм власності та їх субсидіарна підтримка;
- ◆ державне управління і контроль за лісами незалежно від форм власності;
- ◆ передбачуваність рішень державної влади в галузі лісових відносин;
- ◆ платність і цільовий характер лісокористування;
- ◆ збереження балансу між фінансово-економічними, організаційними, правовими методами регулювання в галузі лісових відносин;
- ◆ сертифікація системи ведення лісового господарства;
- ◆ трансформація потенційних негативних зовнішніх ефектів, утворених у процесі лісокористування, у внутрішні витрати;
- ◆ гнучкість лісової політики;
- ◆ прозорість і відкритість лісової політики;
- ◆ збереження національних традицій в лісокористуванні.

Стаття 4. Стале ведення лісового господарства

Національна лісова політика щодо сталого ведення лісового господарства передбачає:

- невиснажливе та раціональне використання деревинних та недеревинних лісових ресурсів;

- збереження біологічного різноманіття на основі системи захисту рідкісних й таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослинного і тваринного світу, їх популяцій, а також підтримки лісових екосистем та об'єктів, які мають природоохоронну цінність;

- збереження генетичного потенціалу лісів аборигенних видів, забезпечення покращення селекційної структури деревостанів, в т.ч. з використанням інтродуцентів, та організації лісонасіневої бази на генетико-селекційних засадах;

- захист лісів, які мають культурну, духовну, історичну цінність, сприяють забезпеченню охорони унікальних та інших особливо цінних природних комплексів та історико-культурних об'єктів;

- застосування екологічно безпечних технологій у процесі ведення лісового господарства;

- розвиток структур виробництва і споживання продукції лісового господарства, що базуються на міжнародно визнаних схемах лісової сертифікації;

- наявність адаптивної системи планування ведення лісового господарства, яка б враховувала екологічну, економічну та соціальну цінність лісів;

- наявність системи моніторингу стану лісів, спрямованої на зменшення ризиків пошкоджень лісів абіотичними, біотичними та антропогенними факторами та оперативне реагування в разі потенційних негативних впливів;

- багатоцільове лісокористування на основі використання як деревинних, так й інших лісових ресурсів у рамках науково обґрунтованих розмірів;

- зміцнення захисних функцій лісів (грунтозахисних, водоохоронних, протиерозійних та інших);

- забезпечення прозорого процесу прийняття рішень щодо лісів та лісового господарства із залученням громадськості на основі підтримки її

інформаційної обізнаності та застосування відповідних консультаційних процедур.

Розділ 2. Лісова політика щодо форм власності на ліси

Стаття 5. Про державну підтримку лісів всіх форм власності

1. Держава гарантує рівні можливості щодо розвитку державної, комунальної та приватної власності на ліси й забезпечує об'єктивні критерії оцінки ефективності управління ними.

2. Держава забезпечує управління лісами державної власності.

3. Держава забезпечує право територіальних громад на управління лісами комунальної власності.

4. Держава сприяє розвитку приватної власності на ліси шляхом фінансування програм заліснення малопродуктивних сільськогосподарських угідь, створення лісів на приватних землях, а також компенсаційних виплат власникам сільськогосподарських земель, що заліснилися шляхом природної сукцесії.

Стаття 6. Про пріоритет державної форми власності на ліси

1. Національна лісова політика України спрямована на збереження пріоритету державної форми власності на ліси.

2. Лісова політика не передбачає передавання цілісних майнових комплексів державних лісгосподарських підприємств чи земель державного лісового фонду у концесію чи іншу форму орендних відносин.

Розділ 3. Інструменти національної лісової політики

Стаття 7. Рівні інструментів національної лісової політики

Інструментами лісової політики є правові акти в області фінансового, екологічного та соціального права, які призначені для реалізації цілей лісової

політики.

За статусом інструменти національної лісової політики України такі:

- інструменти, що набувають чинності ухвалами Верховної Ради України;
- інструменти, що набувають чинності постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України;
- інструменти, що набувають чинності після їх затвердження міністерствами, агентствами та іншими центральними органами виконавчої влади;
- інструменти, що набувають чинності після прийняття актів місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування;
- добровільні інструменти лісової політики.

Розділ 4. Функції держави у формуванні та реалізації лісової політики

Стаття 8. Функції держави у формуванні та реалізації лісової політики

Функціями держави у формуванні і реалізації лісової політики є:

- законодавча, яка полягає у розробці лісової політики та підготовці законодавчих актів, що забезпечують її реалізацію;
- контролююча, яка полягає у забезпеченні виконання вимог законодавства в усіх лісах країни, незалежно від форми власності;
- власності, яка передбачає ведення лісового господарства, розпорядження лісами та прибутками від їх експлуатації.
- підтримки, яка полягає у створенні умов, що сприяють сталому веденню лісового господарства шляхом освітньої, наукової, інформаційної та іншої підтримки.

Стаття 9. Принципи формування державних інституцій, відповідальних за ліси

Принципами формування державних інституцій, відповідальних за ліси, є:

1. Розділення функцій держави у формуванні та реалізації лісової політики між різними інституціями.
2. Відсутність дублювання функцій між різними державними органами влади.

Стаття 10. Про державні лісогосподарські підприємства

Організація ведення лісового господарства в державних лісах покладається на державні лісогосподарські підприємства, які виконують господарські функції на правах юридичної особи відповідно з вимогами чинного законодавства України.

Стаття 11. Про комунальні лісогосподарські підприємства

Організація ведення лісового господарства в комунальних лісах покладається на комунальні лісові підприємства, які виконують господарські функції на правах юридичної особи відповідно з вимогами чинного законодавства. Засновниками комунальних лісових підприємств є органи місцевого самоврядування.

Стаття 12. Про приватні лісогосподарські підприємства

Організація ведення лісового господарства в приватних лісах покладається на приватних лісовласників або їх менеджерів, які мають відповідну фахову освіту. Лісовласники мають право створювати приватні лісові підприємства, які спроможні виконувати лісогосподарські і лісозаготівельні роботи на засадах наближеного до природи лісівництва на правах юридичної особи з дотриманням вимог чинного законодавства.

Розділ 5. Економічні аспекти лісової політики

Стаття 13. Економічні аспекти лісової політики України

Національна лісова політика передбачає:

- створення умов для формування конкурентного середовища в лісогосподарському виробництві;
- оцінювання лісових ресурсів в якості активів із захистом прав власності на них задля формування інвестиційної привабливості лісового комплексу України;
- врегулювання ринку лісових ресурсів з метою стимулювання лісогосподарського виробництва та задоволення суспільних потреб;
- створення інформаційно-комунікативної платформи задля об'єктивної інформації про ліси України;
- створення державного фонду розвитку лісового господарства;
- звільнення від фіскального навантаження та надання державної підтримки лісогосподарським підприємствам, ліси яких переважно виконують екологічні та соціальні функції та мають обмежене лісокористування;
- систему економічного стимулювання державою в сфері оподаткування та цільової підтримки лісогосподарської діяльності у зв'язку із довгостроковим періодом лісовирощування.

Розділ 6. Екологічні аспекти лісової політики

Стаття 14. Невиснажливість користування лісовими ресурсами та мінімізація впливу на довкілля

Стале ведення лісового господарства базується на принципах безперервності та невиснажливості використання лісових ресурсів. Організація лісокористування передбачає мінімізацію впливу на довкілля з урахуванням водозбірного і ландшафтного планування, вибір відповідних систем, видів і способів рубок та впровадження природозберігаючих техніки і технологій.

Стаття 15. Відтворення лісів і формування лісових екосистем

В лісах, де ведеться багатофункціональне лісове господарство, при відтворенні та формуванні лісових екосистем перевага надається методам наближеного до природи лісівництва, передбачаючи при цьому відновлення різноманіття породного складу лісів, їх розміру, вікової і просторової структури як природним, так і штучним шляхом залежно від умов місцезростання.

Стаття 16. Збереження біорізноманіття

З метою збереження біорізноманіття здійснюється охорона рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою зникнення, та їх оселищ через:

- влаштування зон збереження;
- охоронних територій;
- буферних зон і коридорів;
- залишення окремих елементів лісу;
- вживання інших безпосередніх засобів з метою їх виживання та

відновлення.

Ведення лісового господарства спрямовується на збільшення генетичного різноманіття та захист критичних генетичних ресурсів.

Стаття 17. Адаптація до змін клімату та посилення екосистемних послуг

Реагування на зміни клімату здійснюється на основі превентивних заходів, які полягають у підтримці, підвищенні та відновленні стійкості лісових екосистем та їх адаптаційного потенціалу переважно лісівничими методами.

В умовах інтенсивного ведення лісового господарства при адаптації лісових насаджень до змін клімату допустимим є інтенсивна агротехніка вирощування насаджень з можливим використанням інтродуцентів та застосування хімічних методів захисту рослин.

При переході на багатофункціональне ведення лісового господарства забезпечується надання екосистемних послуг та посилення спроможності

поглинання і скорочення викидів вуглецю лісами.

Розділ 7. Соціальні аспекти лісової політики

Стаття 18. Вільний доступ громадян у ліси

Лісове законодавство України повинно забезпечувати вільний доступ громадян у ліси всіх форм власності. Лісове законодавство може обмежувати доступ громадян у ліси у випадках, пов'язаних з протипожежними заходами, або коли їх перебування на території лісу завдає шкоди лісовому господарству.

Стаття 19. Забезпечення робочих місць у лісовому господарстві

Лісове господарство на території лісового фонду не залежно від форм власності повинне сприяти збільшенню робочих місць, передусім у сільській місцевості.

Стаття 20. Про розширення знань громадян про ліси

Спеціально уповноважені органи в сфері освіти, науки, охорони навколишнього природного середовища та управління лісовим господарством, органи місцевого самоврядування сприяють розширенню знань громадян про відтворення і використання лісових ресурсів, їх економічне, екологічне і соціальне значення, популяризації історико-культурної спадщини.

Стаття 21. Про наукове і кадрове забезпечення лісового господарства

Спеціально уповноважені органи в сфері освіти, науки, охорони навколишнього природного середовища та управління лісовим господарством сприяють:

- забезпеченню підготовки і перепідготовки висококваліфікованих фахівців з усіх спеціальностей, відповідній фаховій освіті для державної та лісової охорони;
- розвиткові фундаментальних та прикладних наукових досліджень

щодо лісу і лісового господарства.

Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.
2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:
 - привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
 - забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.